

С Т А Н О В И Щ Е

по материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор”

Област на висшето образование: „Социални, стопански и правни науки”

Професионално направление: „3.6 Право”

Специалност: „Наказателно право”

Рецензент: проф. д-р Момяна Мартинова Гунева

Конкурсът за професор е обявен за нуждите на Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски” в Държавен вестник, бр. 41 /01. 06. 2012 г. и в сайта на Университета. Единствен кандидат е **Борис Владимиров Велчев, доцент по наказателно право.**

1. Биографични данни

Борис Велчев е започнал професионалната си и научна кариера през през 1987 г., първоначално като специализант по международно наказателно право и хоноруван асистент, а от 1991 г. като редовен асистент в Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски” в катедрата по наказателноправни науки. От 1997 г. е доктор по право, а от 2002 г. – доцент по наказателно право.

Четири години – 2002 -2006 г. е бил юридически съветник на Президента на Р България, а от 2006 г. е главен прокурор.

2. Дейността на кандидата може да бъде условно разделена на учебно-преподавателска и научноизследователска.

2.1. Учебно-преподавателска дейност

Преподавателската дейност на доц. Б. Велчев започва с водене на семинарни занятия по наказателно право в Юридическия факултет, а по-късно и във Факултета по педагогика на Софийския университет „Св. Климент Охридски”. В Юридическия факултет е чел и лекции по наказателно и международно наказателно право. От 1997 г. преподава наказателно и международно наказателно право в Юридическия факултет на Великотърновския университет „Св. Св. Кирил и Методий”, където е и ръководител на катедрата по наказателноправни науки.

2. 2. Научноизследователска работа

Доц. Д-р Борис Велчев е автор на редица публикации, като представеният списък обхваща 23 заглавия, от които: 3 монографии и 20 статии, като непосредствено за конкурса е представена 1 монография и 8 статии.

Научните изследвания на кандидата за академичната длъжност „професор” може условно да бъдат разделени на две големи групи – произведения, свързани с непосредствените му интереси в областта на наказателното право и такива, резултат от научни изследвания в сферата на международното наказателно право.

Най-общо може да се отбележи, че работите на доц. д-р Велчев се отличават с прецизност и задълбоченост, като особено силно впечатление прави вниманието, което той отделя на специфичните проблеми на законодателството.

В приложена към документацията справка са отбелязани 11 цитирания на различни публикации, отнасящи се до съществени страни на изследователската дейност на доц. д-р Велчев – главно свързани с помилването и имунитета, което е сериозно доказателство за факта, че кандидатът е завоювал собствено място и авторитет като специалист по проблемите на наказателното право.

3. Приноси в наказателноправната теория

В съдържащата се в документацията по обявения конкурс за академичната длъжност „професор” справка кандидатът вярно, точно и систематизирано е изложил теоретичните приноси, които счита, че е дал. Приемам посочените приноси като отговарящи на реалните му научни достижения и успехи, като особено искам да изтъкна следните:

Трудът, с който доц. д-р Велчев участва в конкурса - “Проблеми на наказателната политика в Република България” представлява обстоен анализ, както на същността и елементите на наказателната политика, така и на криминализацията и декриминализацията като основни средства за провеждането ѝ и в крайна сметка - на ефективността на извършващата се реформа в системата на наказателното право. В изследването доц. д-р Велчев е възприел един особено полезен в случая мултидисциплинарен подход, като съчетава криминологията, наказателното и наказателнопроцесуалното право с изследване на административното и административнопроцесуалното право, при това в контекста на съответствието на националните законови разпоредби и националната практика с международните стандарти.

Специално искам да изтъкна като принос и обстоятелството, че цялото изложение отразява специфичния практически опит на автора като главен прокурор и това прави труда интересен не само с оглед законодателството, но и от гледна точка на функциите на прокуратурата и в този смисъл трудът може да бъде полезен на всеки, който би желал да вникне в същността на прокурорската работа.

Работата върху новия Наказателен кодекс би могла да бъде значително улеснена, като се вземат под внимание анализът и изводите на автора относно намирането на подходящ баланс между криминализацията и декриминализацията и „разтоварването” на съдържанието на НК от деяния с ниска степен на обществена опасност. Последното би имало особено голямо практическо значение, доколкото би освободило ресурс, разпиляван сега за преследване на незначителни по тежест деяния.

Интересни приносни моменти се съдържат и при изследване на проблемите на превенцията и изграждането на контролна система, като важно средство за своевременно реагиране и предотвратяване на правонарушенията. Разкрити и анализирани са редица слабости в действащата наказателноправна уредба по конкретни текстове, което дава възможност в контекста на цялостния поглед върху наказателната политика да се направят обосновани предложения *de lege ferenda*.

Доцент д-р Велчев очертава цял кръг от проблеми, които могат и следва да бъдат предмет на бъдещи самостоятелни изследвания, особено във връзка с мястото на прокуратурата в системата на

органите на съдебната власт, оптимизирането на дейността на разследващите органи и ролята на специализираните институции като важен инструмент за провеждане на наказателната политика.

Контролът върху престъпността и ефективното противодействие срещу някои особено тежки и разпространени в момента престъпления са темите, които са засегнати в статиите, представени за конкурса. Приносен момент в тях е не само застъпването на становища, които биха имали практическо приложение в работата на правораздавателните органи, но и предлагането на аргументирани решения за изменения в законодателството.

Не на последно място искам да отбележа ясения и точен изказ на автора.

4. Критични бележки

Научната продукция на доц. д-р Борис Велчев има достойнства, надхвърлящи изложеното в предходния пункт на становището, но искам да отбележа някои слабости, което могат лесно да бъдат преодоленни в бъдещата му работа.

На редица места е необходимо авторът да застъпи по-категорично собствено становище, което се губи в анализа и пространното изложение. Друга слабост на монографичното изследване е неговата неравномерност – има пунктове в изложението, които не са на достатъчно високо равнище, напр. на стр. 75-79 или 201-204. Не на последно място на места авторът изпада и в известна многословност, която е резултат от научната му добросъвестност, но все пак на моменти това натежава върху текста.

Заклучение

Считам, че преподавателската, научноизследователската и научноприложната дейности на кандидата за академичната длъжност „професор“ по наказателно право доц. д-р **Борис Владимиров Велчев** отговарят на изискванията на чл. 29 от Закона за развитието на академичния състав в Република България, чл. 60 от Правилника за прилагането му и чл. 14, ал. 1 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в развитието на академичния състав в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, поради което

считам, че уважаемото научно жури може да предложи на Факултетния съвет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ доц. д-р Борис Владимиров Велчев да бъде избрана за „професор“ по професионално направление „3.6 Право“, специалност „Наказателно право“ за нуждите на Юридическия факултет.

Дал становището член на научното жури по конкурса:

(проф. д-р Момяна Гунева)

София, 13 август 2012 г.